

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 3243/2019
08.07.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Јелене Боровац и Драгане Маринковић, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Љубомир Шљукић, адвокат у ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Александар Тасић, адвокат у ..., ради исплате и по противтужби ББ против АА, ради раскида уговора и исплате, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду број Гж 689/19 од 21.03.2019. године, у седници већа одржаној 08.07.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду број Гж 689/19 од 21.03.2019. године, тако што се жалба туженог одбија и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Шапцу бр. П 1932/17 од 17.12.2018. године у побијаном усвајајућем делу (став 1. изреке) и у одбијајућем делу (став 4. изреке).

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати износ од 163.000,00 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате, све у року од 15 дана.

Образложење

Пресудом Основног суда у Шапцу бр. П 1932/17 од 17.12.2018. године је усвојен тужбени захтев тужиоца АА, па је обавезан тужени ББ да тужиоцу на име неплаћеног дела цене за купљену радну машину марке ..., тип ..., број шасије ..., година производње 1972, регистарских ознака ..., снаге мотора 60 КВ, радне запремине 4000 ЦМЗ, боје ..., масе 6.200 кг, исплати износ од 3.000 евра у динарској противвредности са законском затезном каматом на досуђени износ почев од 11.09.2016. године на годишњем новоу у висини референтне каматне стопе Европске централне банке на главне операције за рефинансирање увећане за 8 % поена у року од 8 дана. Другим ставом изреке је одбијен тужбени захтев тужиоца којим је тражио да му тужени преда у исправном стању и о свом трошку доведе у ... радну машину описану у првом ставу изреке, у ком случају се уговор о купопродаји радне машине од 12.07.2016. године сматра раскинутим, као и захтев тужиоца за исплату законске затезне камате на досуђени износ главног дуга од 10.09.2016. године до 11.09.2016. године, као неоснован. Трећим ставом изреке је одбијен противтужбени захтев туженог ББ којим је тражио да суд утврди да је уговор о купопродаји радне машине закључен између станака 12.07.2016. године раскинут усменим споразумом између странака у августу

месецу 2016. године, као неоснован. Четвртим ставом изреке је одбијен противтужбени захтев туженог ББ којим је тражио да суд обавезе тужиоца АА да му исплати износ од 1.000 евра који је примио на име купопродајне цене и да врати један компресор са пет глава, три главе произвођача ..., две главе италијанске производње са резервоаром од 500 литара и електромотором снаге 15 КВ или да му исплати његову вредност од 1.500 евра, све у року од 15 дана, те да тужилац преузме радну машину која је предмет уговора о купопродаји марке ..., са ознаком мотора и шасија као у уговору и да машину преузме у кући туженог – у ... и извезе је о свом трошку из дворишта. Петим ставом изреке је обавезан тужени да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати износ од 83.000,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности одлуке па до коначне исплате све у року од 15 дана.

Апелациони суд у Новом Саду је пресудом број Гж 689/19 од 21.03.2019. године делимично усвојио жалбу туженог, па је преиначио првостепену пресуду у побијаном усвајајућем делу (став 1. изреке), одбијајућем делу (став 4. изреке) и у делу одлуке о трошковима парничног поступка (став 5. изреке), тако што је одбио тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да му на име неисплаћеног дела за купљену радну машину (ближе означено у изреци) исплати износ од 3.000 евра у динарској противвредности са законском затезном каматом од 11.09.2016. године на годишњем нивоу у висини референтне каматне стопе Европске централне банке на главне операције за рефинансирање увећане за 8 % у року од 15 дана. Обавезао је тужиоца да туженом исплати износ од 1.000 евра који је примио на име купопродајне цене и да врати један компресор са пет глава, три главе произвођача ..., две главе Италијанске производње са резервоаром од 500 литара и електромотором снаге 15 КВ, све у року од 15 дана по пријему пресуде и да тужилац радну машину која је предмет уговора о купопродаји преузме у кући туженог у ... и извезе је о свом трошку из дворишта. Одређено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Против правноснажне пресуде донете од стране другостепеног суда тужилац је изјавио благовремену ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. ЗПП, учињених пред другостепеним судом, погрешне примене материјалног права и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 403. став 2. тачка 2. и 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/2011 и 55/2014), па је оценио да је ревизија тужиоца дозвољена и да је основана.

У поступку пред нижестепеним судовима није учињена битна повреда парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју се у ревизијском поступку пази по службеној дужности. Ревизија је изјављена због битне повреде поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, учињена пред другостепеним судом, међутим та битна повреда није ревизијски разлог (члан 407. ЗПП).

Према утврђеном чињеничном стању тужилац АА као продавац и тужени ББ као купац су закључили уговор о купопродаји радне машине 12.07.2016. године, марке ..., тип ... за цену од 5.500 евра. Чланом 2. уговора је уговорено да је купац дужан да исплати продавцу најкасније до 10.09.2016. године купопродајну цену. У случају да купац не исплати уговорену купопродајну цену дужан је да врати продавцу наведену радну машину у исправном стању у ком је и преузео и то о свом трошку. Купац је

купио описану радну машину у виђеном стању и без примедби на њену исправност. Истога дана купац је исплатио 1.000 евра на име купопродајне цене и преузео је машину. Уговорили су усмено да на име исплате дела купопродајне цене купац продавцу преда компресор који су проценили на износ од 1.500 евра. Тако је за исплату још преостало 3.000 евра. У време продаје машина није била регистрована, те је тужилац послао туженом документацију везану за предметну машину, и тада је тужени видео да је машину увезао ВВ који ју је купио од ГГ из ... 04.07.2014. године, те тужени није могао да региструје радну машину на своје име. Тужилац је предметну машину регистровао на своје име након техничког прегледа обављеног у Шапцу 10.03.2017. године, тако да је радна машина са подацима из уговора парничних странака регистрована са регистарском ознаком ... на име тужиоца. Предметна машина се од момента куповине непрекидно налази у поседу туженог у

На основу овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је усвојио тужбени захтев тужиоца и обавезао туженог да му исплати износ од 3.000 евра у динарској противвредности са каматом од 11.09.2016. године, на име дела неисплаћене купопродајне цене. Одбио је противтужбени захтев туженог којим је тражио да суд утврди да је уговор о купопродаји радне машине раскинут усменим споразумом између странака у августу месецу 2016. године, а одбио је и његов противтужбени захтев којим је тражио да се обавезе тужилац да му врати оно што је примио на име купопродајне цене, а да машину (предмет купопродаје) преузме у кући туженог у У образложењу је навео да је међу парничним странкама спор из уговорног односа настао поводом одредбе уговора у којој је та покретна ствар описана са регистарском ознаком ... за коју је тек у току поступка утврђено да припада неком другом возилу, а самим тим и неком другом лицу. Будући да је тужени тврдио да је тужилац знао да он неће моћи да региструје радну машину и да је неовлашћено располагао предметном ствари првостепени суд је ценио одговорност продавца за правне недостатке на основу Закона о облигационим односима (чланови 508. до 515.). Оценио је да је тужени 23.08.2016. године примио царинску документацију коју му је препорученом поштом послао тужилац из које је видео да се као власник машине води сведок ВВ из Право туженог као купца угасило се истеком годину дана од тада, односно са даном 23.08.2017. године, па је зато тужба коју је поднео 28.12.2017. године за раскид уговора и повраћај ствари због правних недостатака ствари закаснела, а тиме и неоснована на основу члана 510. Закона о облигационим односима. Оценио је да је уговор о купопродаји радне машине на снази и да производи правно дејство међу странкама, па је обавезао туженог да исплати преосталих 3.000 евра на име купопродајне цене.

Другостепени суд је оценио да је првостепени суд правилно одбио противтужбени захтев туженог којим је тражио да се утврди да је раскинут уговор о купопродаји машине, усменим споразумом између странака у августу месецу 2016. године, али из других разлога. Навео је да је исплата купопродајне цене најкасније до 10.09.2016. године битан елеменат уговора, па како тужени цену није исплатио, то је на основу члана 125. став 1. Закона о облигационим односима, уговор парничних странака раскинут по самом закону, те да сходно томе тужени нема основ за постављање захтева да се уговор раскине пресудом, већ само може да тражи повраћај датог. Надаље је обавезао тужиоца да врати оно што је примио на име купопродајне цене (1.000 евра) и један компресор са 5 глава и да преузме радну машину која је била предмет уговора о купопродаји у кући туженог у ... и изведе је о свом трошку.

Врховни касациони суд не прихвата правно становиште другостепеног суда.

Наиме, исплата преостале купопродајне цене у року није означена као битан елемент уговора између уговорника, па неиспуњењем уговора у уговореном року није дошло до раскида уговора по самом закону на основу члана 125. став 1. Закона о облигационим односима, као што то цени другостепени суд. Из утврђених чињеница произилази да уговор није раскинут ни усменим путем и поред покушаја парничних странака да разреше ситуацију, јер нити је тужилац вратио оно што је примио на име купопродајне цене туженом, нити је тужени предао машину тужиоцу у исправном стању и о свом трошку на шта се обавезао чланом 2. уговора о купопродаји. Правилно је првостепени суд оценио да је тужени закаснио да се користи правом због правног недостатка ствари јер је за правне недостатке сазнао 23.08.2016. године, а противтужбу је поднео 28.12.2017. године (чланови 508. до 515. Закона о облигационим односима). Међутим, тужилац је правне недостатке и отклонио јер је радну машину регистровао и превео на своје име. Тиме је омогућио туженом да је директно са његовог имена преведе на себе и региструје, али и да плати преосталу купопродајну цену. Пропуст туженог као купца се састоји у томе што је он ако је био незадовољан сазнањем да се у примљеној документацији тужилац не води као власник радне машине и када је покушао да је у СУП региструје али му је речено да му је потребно још „папира“ престао да се интересује шта је то још потребно за регистрацију и да позове тужиоца да му то достави или пак да раскине уговор. Ово произилази из навода туженог датог на рочишту 16.10.2018. године када је изјавио: „ја сам проверио папире у СУП-у и тамо су ми рекли да машина не може да се региструје јер је требало још папира, не знам којих јер мене више није интересовало“. У таквој ситуацији тужени као уговорник је био дужан да реагује, да раскине уговор са тужиоцем враћањем машине онако како је то и уговорено у члану 2. или да се обрати тужиоцу и тражи недостајућу документацију, а не да задржи радну машину, да не плаћа купопродајну цену и престане да се интересује. Из чињенице да је тужилац радну машину регистровао на своје име, отпадају сумње туженог да са документацијом нешто није било у реду, да постоји фалсификат и друге сумње које није ни доказао. Тужени је у року морао да реагује на евентуалне правне недостатке ствари (документација за радну машину), да затражи раскид уговора и да врати машину тужиоцу онако како је било уговорено. Тада би имао право на враћање дела исплаћене купопродајне цене и враћање компресора. Према томе, закључени уговор о продаји радне машине производи правно дејство на основу члана 454. Закона о облигационим односима, те је тужилац овлашћен да тражи исплату неисплаћеног дела купопродајне цене, а то право проистиче и из члана 262. став 1. Закона о облигационим односима.

Из наведених разлога ревизија тужиоца је оцењена као основана, па је оцењено као у изреци на основу члана 416. став 1. ЗПП.

Како је Врховни касациони суд преиначио другостепену пресуду, то је на основу члана 165. став 2, 153. став 1, 154, 163. став 2. ЗПП одлучио о свим трошковима поступка, па је обавезао туженог да тужиоцу надокнади трошкове настале у првостепеном поступку и то за састав тужбе у износу од 6.000,00 динара, за приступ на 5 рочишта по 7.500,00 динара, за једно одложено рочиште износ од 4.500,00 динара, за таксу на тужбу и пресуду по 17.000,00 динара и трошкове сведока од 1.000,00 динара, што укупно износи 83.000,00 динара, као и трошкове ревизијског поступка и то за састав ревизије износ од 12.000,00 динара и таксе на ревизију, ревизијску одлуку у

- 5 -

складу са постављеним захтевом износ од 68.000,00 динара. Трошкови су одмерени на основу тарифног броја 13, 15. и 16. Тарифе о наградама и накнадама за рад адвоката („Службени гласник РС“ број 121/12), као и према тарифном броју 1. тачка 5, тарифном броју 2. тачка 11. Таксене тарифе Закона о судским таксама („Службени гласник РС“ број 28/94... 106/15, 95/18).

**Председник већа - судија
Звездана Лутовац,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић